

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

23.07.2012 г.

Важни обществено-икономически и политически теми

Вестник Класа

✓ С 1,8% падат приходите от осигурителни вноски за полугодieto

http://www.klassa.bg/News/Read/article/208980_%D0%A1+1,8%25+%D0%BF%D0%B0%D0%B4%D0%B0D1%82+%D0%BF%D1%80%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D1%82%D0%B5+%D0%BE%D1%82+%D0%BE%D1%81%D0%B8%D0%B3%D1%83%D1%80%D0%B8%D1%82%D0%B5%D0%BB%D0%BD%D0%B8+%D0%B2%D0%BD%D0%BE%D1%81%D0%BA%D0%B8+%D0%B7%D0%B0+%D0%BF%D0%BE%D0%BB%D1%83%D0%B3%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D0%B5%D1%82%D0%BE

Разходите за първите шест месеца на тази година са с 48,5 млн. лева по-малко от планираните за този период в Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване (ДОО) за 2012 година. Това показва предварителният отчет за изпълнението на консолидирания бюджет на ДОО за първото полугодие на 2012 г., съобщи Money.bg.

Отчетът за изразходваните средства за шестмесечието сочи, че общите разходи за ДОО възлизат на 4,1719 млрд. лева, което представлява 49,34% изпълнение на плана за годината. Най-голяма е икономията е при разходите за пенсии, където са спестени 33,4 млн. лева.

По отношение на разходите за краткосрочните обезщетения икономии са реализирани при изплащането на парични обезщетения за безработица - 13,3 млн. лв., както и при обезщетенията за майчинство – 10,9 млн. лв.

С постигнатата икономия се очаква да се компенсират допълнителните разходи, произтичащи от увеличението на минималната пенсия за осигурителен стаж и възраст от 136,08 лв. на 145 лв. от 1 юни 2012 г.

В сравнение с първото шестмесечие на 2011 г. постъпилите приходи за ДОО са с 34,8 млн. лв. (1,8 на сто) по-малко.

По отношение на приходите е отчетено неизпълнение от 24,3 млн. лв. спрямо плана за юни 2012 година.

За първото шестмесечие на 2012 г. са постъпили 74,8 млн. лв. (5,0 на сто) повече приходи от осигурителни вноски, събрани от НАП, в сравнение със същия период на 2011 година.

✓ Теодора Георгиева, управител на фирма „Био трии“: Близко 500 предприятия чакат оценки на проектите си повече от година и половина

http://www.klassa.bg/news/Read/article/209023_%D0%A2%D0%B5%D0%BE%D0%B4%D0%BE%D1%80%D0%B0+%D0%93%D0%B5%D0%BE%D1%80%D0%B3%D0%B8%D0%B5%D0%B2%D0%B0,+%D1%83%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%B5%D0%BB+%D0%BD%D0%B0+%D1%84%D0%B8%D1%80%D0%BC%D0%B0+%E2%80%9E%D0%91%D0%B8%D0%BE+%D1%82%D1%80%D0%B8%D0%B8%E2%80%9C%3A+%D0%91%D0%BB%D0%B8%D0%B7%D0%BE+500+%D0%BF%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%BF%D1%80%D0%B8%D1%8F%D1%82%D0%B8%D1%8F+%D1%87%D0%B0%D0%BA%D0%B0D1%82+%D0%BE%D1%86%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%B8+%D0%BD%D0%B0+%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%B8%D1%82%D0%B5+%D1%81%D0%B8+%D0%BF%D0%BE%D0%B2%D0%B5D1%87%D0%B5+%D0%BE%D1%82+%D0%B3%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D0%BD%D0%B0+%D0%B8+%D0%BF%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B0

ОП „Конкурентоспособност“, ос 1, върви много тежко, като се има предвид изключително бавното усвояване на средствата по нея. Факт е, че оценката на един проект по програмата, която е предназначена за иновации за стартиращи предприятия, трае повече от година и половина. Проблемът е сериозен, защото става дума за предприятия, които са изключително нестабилни. Те са създадени именно с цел да реализират и да разработят дадена иновация и когато има такова голямо забавяне на оценката на проекта им, това се отразява изключително негативно на работата им.

Бавенето е по различни причини, част от тях са свързани с оценка от външни специалисти. За да се подобри работата по проектите, трябва да има по-организиран механизъм за оценка. Което означава, че или трябва да бъдат облекчени начините на оценка на проектите, или пък подготовката по тях да бъде вкарана в друг шаблон, при който да не се изискват непрекъснато все нови и нови информации от кандидатите.

В резултат на тромавите процедури в момента минимум 500 фирми чакат да бъдат оценени. Максималният грант по тази програма е 200 хиляди евро, а фирмите тръгват с идеята да получат тези пари, за да си реализират иновацията.

За следващия програмен период трябва да се отдаде изключително голямо внимание на иновациите, което означава, че още отсега трябва да се започне създаването на съвети за иновации, в които да се определят приоритетите на държавата, видовете схеми, по които ще бъдат реализирани тези средства, и как те ще бъдат предоставяни на бенефициентите. Задължително трябва да се направи анализ какви са били трудностите, за да може следващите схеми, които ще бъдат пуснати, да са по-адаптивни към фирмите.

Вестник Капитал

✓ Борсов роуминг

http://www.capital.bg/biznes/finansi/2012/07/20/1869740_borsov_rouming/

За летаргията на българския капиталов пазар в последните години си има много причини и много виновници. И ако може много да се спори за съмнителните ефекти от конкретни действия на регулатор, борса и мажоритарни акционери,

трудно може да има дебат около бездействието на една от ключовите институции - Централен депозитар. Това е образно мястото, където всяка сделка се финализира и се пазят регистрите на собствеността на всички публични компании.

Добрата новина е, че новото ръководство и предстоящата приватизация, изглежда, раздвижиха институцията, останала в края на миналия век в развитието си. Депозитарът започна работа по хармонизирането на приключването на сделки с ценни книжа чрез проекта Target 2 Securities (T2S), инициран от Европейската централна банка (ЕЦБ). Зад сложните словосъчетания всъщност стои проект, който сериозно ще сваля цената на всяка сделка, която директно се плаща от всеки инвеститор, но индиректно оскъпява финансирането на всяка компания, решила да се финансира от пазара. Всъщност проектът прави това, което единната роуминг регулация в ЕС направи за цената на трансграничните телефонни разговори. Цената ще е 15 евроцента за покупка или продажба на ценна книжа вместо десетките, а понякога и стотиците евро, които трябва да се платят сега за трансграничния сетълмент на сделката. Така реално българските инвеститори и бизнеси ще имат доста по-пряк достъп до девет пазара, подписали рамковото споразумение за T2S и още петнадесет (вкл. България), заявили, че всеки момент ще го направят.

Какво е T2S

"Основната цел на T2S е да превърне Европа в едно по-добро място за инвестиции, като създаде единен пазар на услугите по приключване на сделки с ценни книжа. Тя ще направи финансовите пазари по-сигурни и по-ефективни. Допълнително ще увеличи прозрачността в посттрейдинг", коментира президентът на Европейската централна банка Марио Драги при първото официално подписване на рамковото споразумение по проекта в началото на май 2012 г. Реално по проекта се работи още от 2006 г., като през 2010 г. заявки за включване в него направиха всички големи и важни пазари в Европа. Междувременно графикът му бе променен неколккратно последните години и сега се очаква той да заработи през лятото на 2015 г. и така да осигури обща система за приключване на сделките с ценни книжа в цяла Европа.

Всъщност T2S е просто една IT платформа, управлявана от ЕЦБ, която позволява на всяка депозитарна институция в Европа да аутсорсне услугите си по клиринг и сетълмент и благодарение на икономите от мащаба да сваля значително разходите за тези услуги. Точно такава аутсорсване обмисля и българската институция, която вече поне десет години не прави нищо да модернизира инфраструктурата си и пазарът отдавна се тревожи по въпроса. Наскоро ЕЦБ официално обяви, че българският депозитар е заявил, че официално ще се включи към проекта до края на лятото, след като се консултира с всички местни заинтересовани страни.

"За да преодолеем изоставането на пазара от последните 5-7 години, в следващите няколко години имаме много да инвестираме", каза Васил Големански, изпълнителен директор на Централния депозитар. Според него присъединяването на местната институция към T2S ще помогне за това и отделно ще я остави конкурентна на европейско ниво, ако Европейският парламент приеме готвения регламент за централните депозитари, който ще позволи свободна конкуренция между тях на европейско ниво по същия начин, както сега фондовите борси се конкурират за листвания с единния паспорт за предлагане на ценни книжа.

Остават броени дни до финалното решение за присъединяване към проекта, като за момента повечето играчи на пазара го подкрепят и на конференция по темата през миналата седмица изявиха желание да се включат в национална група на потребителите за присъединяване към T2S, която да обсъжда въвеждането му. За момента единствен противник на влизането в T2S е Българската народна банка, както е видно от писмо на банката, изпратено миналата седмица до всички ключови играчи на пазара. Позицията на централната банка изглежда по-скоро породена от бързината, с която се взима решението, като посочва, че според нея няма достатъчно детайлен анализ от ползите за влизането сега.

И какво печелим от него

В дългосрочен план подобна стъпка може да реши крещящата нужда от модернизация на пазарната инфраструктура в страната. Освен това проектът означава не просто по-кратък, а и по-евтин път до цяла "Инвестиционна Европа". В момента пазарът на посттрейдинг услуги е разпокъсан в поне толкова институции, колкото са страните на континента. Отделно между тях има редица посредници - банки попечители. Целият този лабиринт от институции само усложнява максимално пазара, а оттам и увеличава цената на услугата. За сравнение, в САЩ тези услуги се обслужват от едва 5-6 институции при сравним по големина пазара. Всъщност за малък пазар като българския статуквото в момента означава, че излизането на чужд пазар е лукс и съответно получава цена като за луксозна услуга.

В момента приключването на трансгранични сделки в България е трудно да се оцени колко точно струва, защото просто Централният депозитар реално не е свързан с други депозитари в Европа освен с румънския. Той работи по още няколко връзки с Виена и Варшава, но въпреки това има достатъчно междинни участници, които оскъпяват значително процеса по набиране на капитал от външни пазари. Реално крайната цена е доста индивидуална според това какъв посредник/попечител се използва за целта. Цените могат да варират от няколко десетки лева до няколкостотин лева според типа сделка. Що се отнася до сделките на вътрешния пазар, приключването им струва около 1 лв. за крайния клиент, като само таксата на депозитара е 50 ст. Ако той аутсорсне клиринг и сетълмент услугите си към T2S това означава, че цената за крайния клиент ще остане почти същата - 20-30 евроцента на сделка. Голямата разлика обаче ще се усети за трансграничните сделки, каквито се очакват немалко, като се има предвид и желанието на правителството да предложи акциите на Българския енергиен холдинг на българската и чуждата борса. В същото време тази цена ще осигури реално клиринг и сетълмент на европейско ниво, което може да е позитив за потенциалните кандидати при приватизацията на Централния депозитар и на Българската фондова борса, която се очаква до края на годината. Освен това присъединяването на ранен етап, т.е. с първата вълна за миграция към T2S, която се определя в момента, ще означава и по-малко разходи за влизането в проекта на по-късен етап. Ако българският депозитар подпише т.нар. рамково споразумение за присъединяване сега, ще получи облекчение в таксите след старта на проекта през юни 2015 г.

През три месеца след старта няма да се заплащат никакви комисиони за приключване на сделки, а до приключването на първата миграционна вълна, т.е. в периода 2015-2017 г. ще се заплаща само по една трета от комисионите на системата, поясни Хелмут Уакет, секретар на консултативната група към T2S.

Освен това няма да има входна такса, каквато се планира за всички депозитари, които влязат в проекта с последващите миграционни вълни. Тази входна такса е 25% от годишните приходи на институцията, което е съществен излишен разход, ако така или иначе тя иска да се присъедини към проекта. Освен това един подобен разход би бил дисконтиран от цената за приватизация на депозитара.

Разбира се влизането, в T2S си има цена за натъкмяването на настоящата система на пазара към тази на проекта, но така или иначе българският капиталов пазар се нуждае от значителна модернизация на инфраструктурата си. Отделно присъединяването към паневропейската платформа може да ограничи попечителския бизнес на някои банкови институции или пък да позволи на част от бизнеса по-лесно да мигрира към по-развити пазари. Ползите обаче могат да са много повече, особено ако останалите институции също се размърдат и направят българския капиталов пазар атрактивен. Не само с нулевия данък върху капиталовата печалба, а и с реална защита на миноритарните инвеститори.

[Вестник Капитал daily](#)

✓ **Министърът на финансите ще има повече власт при управлението на бюджета**

http://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/bulgaria/2012/07/22/1871028_ministurut_na_finansite_shte_ima_poveche_vlast_pri/

Министърът на финансите ще има много по-голяма власт при текущото управление на бюджета от следващата година. Това предвижда новият Закон за публичните финанси, подготвен от Министерството на финансите, който ще се гласува от парламента след лятната ваканция, така че да влезе в сила от началото на 2013 г.

Той ще обедини сега действащия Закон за устройство на държавния бюджет и Закона за общинските бюджети, като въвежда правила за управление на публичните средства във всички области. С неговите разпоредби ще трябва да се съобразяват ръководителите на всички ведомства.

"Ръчно управление"

Законът се сочи като една от най-важните задачи на финансовото министерство и на него се разчита да въведе нови стандарти за по-ефективно управление на средствата, които държавата и общините изземват под формата на данъци, осигуровки и такси.

Ако законът се приеме във вида, в който се предлага за съгласуване, министърът на финансите ще може самостоятелно да намалява парите на едни ведомства и да увеличава на други. В момента това също е възможно, но само при наличие на нормативен акт за това или по предложение на ведомствата, чието финансиране ще се промени.

Този подход за промени в параметрите на бюджета, без да се гласуват от Народното събрание, стана известен като "ръчно управление" и се критикува като възможност държавата непрозрачно да пренасочва средства без разрешението на парламента. Критики към тази практика неколккратно отправи и Сметната палата, но от Министерство на финансите държат на тези промени. Според експерт, работил над законопроекта, така се гарантира гъвкавост в публичните финанси - от ведомства, които могат да понесат намаление на финансирането, да се пренасочват средства към други, които имат извънредни разходи или планът за собствените им приходи на се изпълнява.

Ограничения за общините

Новият закон поставя ограничения на общините да теглят нови заеми. Те ще се разрешават само ако годишните разходи по обслужването на общинския дълг не надхвърлят 15% от средния размер на собствените приходи и изравнителната субсидия, отпускана им от републиканския бюджет за последните 3 години.

Миналия месец "Капитал Daily" получи чернова на законопроекта и в нея се допускаше разходите по обслужване на общински дългове да стигат 30% от собствените приходи и изравнителната субсидия, и то в сравнение само с последната година.

Източник от Министерството на финансите коментира, че очаква тази разпоредба да предизвика недоволство от сдружението на местните власти, но оправда ограничението със слабата финансова дисциплина, която предизвиква и финансови проблеми в някои общини.

Сега действащото ограничение поставя таван при 15% от сумата на приходите и изравнителната субсидия за последната година, а преди месец общините поискаха той да се вдигне до 20%.

Фискални правила

Законът отразява както правилата за бюджетна дисциплина, изработени от финансовия министър [Симеон Дянков](#) през миналата година, така и изискванията на европейския фискален пакт, към който България се присъедини през март. Разликата е, че българските правила (максимален бюджетен дефицит до 2% от БВП и ограничаване на разходите до 40% от БВП) ще важат за Консолидираната фискална програма (сбора от салдата по всички публични бюджети), чието салдо се изчислява по национална методология на касова основа.

Европейските лимити (дефицит до 3% от БВП и максимум 1% от БВП в структурно отношение) пък ще важат за салдото на сектор "Държавно управление". Понятието обхваща всички аспекти на публичния сектор - неговите разходи и приходите, които идват само от преразпределение на националната икономика - но не включва еврофондовете. В сега действащия закон подобно понятие не е въведено, но всяка година финансовото министерство преизчислява бюджетното изпълнение по критериите на Европейската комисия.

Програмно бюджетиране

В новия устройствен закон се въвежда задължение министерствата и останалите ведомства да изготвят програмни

бюджети, при които разходите им да се ориентират към конкретни цели и да се финансират мерки за постигането им. С новия закон всяко министерство се задължава да представи в Народното събрание своите програми в рамките на отпуснатото през бюджета финансиране. Министрите ще трябва да правят това в срок до 1 седмица, след като финансовият министър внесе проектозакона за самия бюджет. В едномесечен срок след приемането и обнародването му правителството ще трябва да приема постановление, в което се посочват критерии за оценка на изпълнението на съответните програми.

Програмното бюджетиране на хартия бе въведено още през 2003 г., но и досега министерствата го формализират, като обединяват различните си дейности в програми, но по правило без критерии и измерители за оценка дали тези програми са успешни.

Председателят на бюджетната комисия към парламента и депутат от ГЕРБ Менда Стоянова обясни, че налагането на истинско програмно бюджетиране ще е едно от нещата, за които тя ще настоява при дебатите за бюджет 2013. По думите на финансовия министър [Симеон Дянков](#) той ще бъде внесен за обсъждане до края на септември, което е един месец по-рано от крайния законов срок. И по новия закон крайният срок за внасяне на проектобюджета остава 31 октомври.

Ранно предупреждение

За да се избегнат политически рискове при управлението на бюджета, министърът на финансите ще е длъжен да сигнализира при данни за неизпълнение на приходите и да поиска незабавно оръязване на разходите. При по-сериозно неизпълнение ще може да се прави и актуализация. Подобни изисквания липсват в сегашния устройствен закон и това позволи на предишното правителство да не съкращава разходите в първата половина на 2009 г. независимо от предупрежденията на тогавашния финансов министър Пламен Орешарски, че има рискове от неизпълнение на приходите.

[Вестник Стандарт](#)

✓ 33 милиона лева спестени от пенсии

<http://paper.standartnews.com/bg/article.php?d=2012-07-21&article=417476>

Над 33 млн. лв. икономии за пенсии е направил Националният осигурителен институт през първото полугодие. Спестените средства идват от по-малкия брой нови пенсионери спрямо очакваното, обясниха от института. Към края на юни те са с 8500 по-малко от същия период на м.г. Основна причина за това е вдигането на възрастта за пенсиониране и осигурителния стаж с 4 месеца от 1 януари. В същото време се е увеличила средната пенсия за стаж и възраст. В края на юни тя е 295 лв. - с 6,50 лв. повече от юни м.г.

НОИ отчита и икономии от изплатени обезщетения за безработица - през първите 6 месеца са платени 13,3 млн. лв. по-малко от планираното. Заради затегнатия режим с 10,9 млн. лв. по-малко са и обезщетенията за майчинство.

С икономии НОИ се надява да компенсира допълнителните разходи от увеличението на минималната пенсия от 136 на 145 лв. от 1 юни. През първото шестмесечие с 5% са нараснали приходите от осигурителни вноски в сравнение със същия период на м.г. Става дума за 74,8 млн. лв. повече постъпления от осигурителни вноски, събрани от НАП.

От НОИ съобщиха, че са попълнили архива си с разплащателната и трудовоправната документация на нови 1816 ликвидирани фирми и организации, които нямат правопреемник. Това ще помогне за доказване на пенсионните права на близо 20 хиляди души, работили в тях. По закон всички осигурители, които прекратяват дейност и нямат правопреемник, са задължени да предадат ведомостите и трудовоправните документи за съхранение в НОИ. През първите 6 месеца на годината са постъпили общо 9603 заявления от юридически и физически лица, че прекратяват дейност.

✓ Дават повече пари на министри отличници

<http://paper.standartnews.com/bg/article.php?d=2012-07-23&article=417669>

Министерствата отличници ще могат да получават по-големи субсидии от държавната хазна. Това ще стане възможно, ако бъде приета идеята за годишна атестация на ведомствата, в която ще се сравняват работните резултати между различните министерства. Както и свършеното в рамките на годината в сравнение с изработеното през предходните 12 месеца. Подобна практика има в редица европейски държави, обясни министърът по управление на средствата от ЕС Томислав Дончев. На база на годишните резултати се изготвя и бюджетът на съответното ведомство за следващата календарна година. Като естествено отличниците получават повече пари. А от субсидиите се определят и заплатите на чиновниците в тях. Подобна атестация може да се въведе и с евросредства, обясни министърът, който до есента трябва да изготви доклад до кабинета каква част от административната реформа у нас може да се финансира със средства от Брюксел. През есента усилено ще тече работата по подготовка на бюджета за 2013 г.

Вицепремиерът Симеон Дянков вече заяви, че парите за издръжка на чиновниците ще бъдат оръязани. Според Дончев с пари от ЕС могат да се провеждат обучителни семинари за чиновниците, които да повишат професионалната им квалификация. "Всички искаме държавните чиновници да са компетентни, да си вършат работата добре и в срок. А не да вдигат рамене с отговора - "Да звънна на Цеца и ще ти кажа какво да правиш", обясни министърът. "Не искаме държавните чиновници да се учат по Бен-Ланкастаровата метода (взаимоучителната), където гледаш по-стария чиновник какво прави и да се опитваш да направиш същото. Защото това невинаги е полезно" смята Дончев. Категорично е необходима реформа и за деконцентрация на държавните структури, допълни той.

✓ Сребърният фонд влиза в бюджета

<http://www.trud.bg/Article.asp?ArticleId=1474323>

Резервът за подкрепа на пенсионната система след 2018 г., по-известен като сребърен фонд, ще стане част от централния бюджет. Това предвижда проектозаконът за публичните финанси, публикуван в петък от финансовото министерство. В мотивите не се посочва целта на промяната.

"Средствата и операциите на Държавния фонд за гарантиране устойчивост на държавната пенсионна система се включват в централния бюджет като самостоятелно обособена част", пише в чл. 43 на проекта. Зам.-министърът на финансите Владислав Горанов, който е основният инициатор на новия закон, не бе открит за коментар.

Бюджетни експерти коментираха пред "Труд", че е възможно текстът да е първа стъпка към промени, целящи ползването на средствата от фонда с друго предназначение вместо за пенсии. Другото предположение е, че се прави опит да се отмени административната структура на фонда, който в момента е самостоятелно звено и се управлява от управителен съвет от 9 членове, начело с министъра на финансите. В проекта обаче никъде не се предвижда отменяне на текстове от специалния закон за сребърния фонд, където е разписано предназначението на средствата и управлението му.

По последни данни фондът разполага с близо 2,1 млрд. лв. Съдбата му обаче става все по-неясна. Първоначално финансовият министър Симеон Дянков смяташе да ползва парите за плащанията по външния дълг с падеж януари 2013 г. Мотивът беше, че фондът сега носи нулева доходност, а ако средствата му се инвестират в български държавни ценни книжа, лихвата, която той получава, значително ще се вдигне. Именно с постъпленията от емисията ДЦК трябваше да се плати дългът, наследен от ексминистъра на финансите Милен Велчев. Инициативата на Симеон Дянков обаче срещна съпротива от опозицията и експертите. В резултат бяха емитирани еврооблигации.

Законопроектът за инвестирането на сребърния фонд в ДЦК обаче още отлежава в парламента. Депутатите от ГЕРБ се колебаят какво да правят с парите. Те твърдят, че трябва да се преосмисли философията на пенсионния резерв, защото средствата в него са твърде малко и ако не се инвестират в доходноносни инструменти, ще стигнат за плащането на пенсиите за не повече от 3-4 месеца. Ако идеята на фонда е да крепи фискалния резерв, тогава политиката по управлението му може и да не се променя, твърдят управляващите.

✓ ЕК съветва България да вдигне имотни и "зелени" данъци

<http://www.segabg.com/article.php?id=609467>

Европейската комисия смята, че приходите в българския бюджет може да бъдат подсилени - чрез увеличаване на ставките и на обхвата на имуществени, екологични и енергийни данъци. Това става ясно от работен документ, придружаващ препоръките на ЕК към Националната програма за реформи. Еконалози са например акцизите за горивата, тока и топлоенергията, а имуществени - данък сгради, данък наследство и др.

Според Брюксел главно заради проблемите в еврозоната българската икономика тази година ще има анемичен растеж, което поставя под риск постъпленията в бюджета. Ето защо на България се препоръчва както да засили борбата с данъчните измами и сенчестата икономика, която се оценява на около 30% от БВП, така и да потърси допълнителни приходоизточници.

Препоръките на ЕК за увеличаване на данъчното бреме се посрещат със смесени чувства в България. Преди дни шефката на бюджетната комисия в Народното събрание Менда Стоянова обяви, че промени в данъци за тази и идната година не се очертават. Но общините напоследък все по-настойчиво лансират разни идеи за осигуряване на повече свежи пари на бюджетите им, между които въвеждане на поземлен данък върху ниви, лозя, градини, ливади, както и индексирание на данъчните оценки на сградите всяка година с процента на инфлацията.

"Съществува възможност за увеличаване на данъчното облагане върху недвижимото имущество", пише в работния документ на ЕК. Препоръчва се и намаляване на кръга на освободените от плащане на сградния данък.

Според анализатора Георги Ангелов Брюксел има предвид това, че в момента у нас много недвижими имоти въобще не се облагат - например имотите на железниците, земеделските земи, горите, държавните и общинските имоти, религиозните здания. Освен това за имот, който е основно жилище, има 50% намаление за данък сгради - независимо дали е двустаен апартамент или палат за милиони. "Ограничаване на някои от тези твърде щедри облекчения би могло наистина да разпредели по-равномерно данъчната тежест", коментира Ангелов.

Според него обаче неразбирането в Брюксел за данъчното бреме у нас се дължи на "счетоводна заблуда". "Облагането на недвижимите имоти изглежда твърде ниско, но това е главно защото такса смет не се отчита като данък, а тя си е данък, още повече че се определя на база на данъчна оценка, а не чрез някакъв обективен измерител", обяснява експертът.

На подобно мнение е и бизнесът. "Таксата смет е втори данък имот", коментира Божидар Данев, изпълнителен председател на Българската стопанска камара. От БСК се тревожат, че общините прилагат двоен аршин и чрез системата от местни данъци и такси събират повече приходи от фирмите за сметка на публичната собственост. "Държавата и общините са най-големите собственици, притежават над 3 млн. декара земя, Министерството на отбраната "лежи" върху огромни активи", посочи шефът на стопанската камара. Той припомни и старата идея да бъде въведен общински или държавен данък върху пустеещите земи - не толкова за да се пълни бюджетът, колкото за да се насърчи използването на потенциално плодородните терени.

Брюксел вижда също и мегдан за вдигане на данъчното облагане, свързано с опазване на околната среда и с повишаване на енергийната ефективност, "тъй като данъчните приходи от транспорта (без горивата), както за единица енергия са ниски в България". Георги Ангелов обаче отбелязва, че макар номинално у нас екологичните данъци да не са високи, като процент от дохода те са сериозна тежест. "Това е политиката на ЕС за по-високо облагане на енергията, особено тази, която се смята, че допринася за глобалното затопляне. Затова и от години в България се повишават акцизите върху горивата. Но не съм убеден, че може лесно да вдигаме още повече облагането, особено като имаме лошия пример с друг евроакциз - върху цигарите, шоковото увеличение на който доведе до сериозни проблеми със събираемостта и насърчи контрабандата. Електричеството и без това ще поскъпва заради нуждата да се купуват квоти за въглероден двуокис, затова по-нататъшно увеличение на облагането не би трябвало да изпреварва растежа на икономиката и доходите. Достигането на западни нива на облагане не бива да става, преди да се достигнат и западни нива на доходи", подчертава Ангелов.

Според Божидар Данев пък трябва да се наблегне на прилагането на принципа "замърсителят плаща". Новият закон за отпадъците отново не стимулира разделното събиране, предаването и рециклирането на боклука и България ще продължи да е шампион в ЕС по производство на боклук и по брой сметища, а градският автотранспорт остава най-големият враг на околната среда, така че тук много възможности за допълнителни бюджетни приходи от мерки, "зелени" данъци и санкции, смята Данев. Министерството на околната среда от години обещава да въведе екооблагане на автомобилите, така че онези, които мърсят повече въздуха, да плащат повече, но резултат няма.

В. "Сега" потърси и мнението на Министерството на финансите за данъчните забележки на Еврокомисията. След седмица чиновниците на Дянков пратиха отговор, от който става ясно, че МФ смята да наблегне на борбата със сивата икономика и на събирането на данъците в сегашния им вид и размер. В интервю за "Шпигел онлайн" финансовият министър казва, че "се нуждаем от ниски данъци, за да повишим благосъстоянието си. Когато то се изравни с това на Европейския съюз, ще бъдем готови и за хармонизиране на данъчните ставки. Ние можем и още сега да ги хармонизираме, но с нашата десетпроцентова ставка."

[Вестник Сега](#)

✓ Какво ни предстои по пътя към високите пенсии

<http://www.monitor.bg/article?id=347392>

Точно преди две години (през лятото на 2010 година) 27 страни и 500 милиона европейски граждани започнаха най-широката дискусия за бъдещите пенсионни модели на държавите членки на ЕС. През юли 2010 година бе публикувана „Зелена книга за адекватни, устойчиви и сигурни европейски пенсионни системи“. Дискусията приключи с изготвянето на „Програма за адекватни, сигурни и устойчиви пенсии“, обнародвана като „Бяла книга“ през февруари 2012 година.

На базата на хиляди предложения, идеи, критики, експертите на Европейската комисия посочиха основното предизвикателство през всяка национална пенсионна система, включително и българската - застаряването на населението в резултат на увеличената продължителност на живота. Оттук бе формулиран и основният извод - ако жените и мъжете не остават трудово активни до по-късна възраст и не спестяват повече средства за пенсионирането си, *адекватността на пенсиите няма да може да бъде гарантирана*

Пенсионираните европейци представляват значителна и все по-голяма част от населението на ЕС. В 27-те страни пенсионерите са около 120 милиона или 24%, докато в България техният дял от населението вече приближава плътно 30%. И това е тенденция, чиито мащаби ще се разширяват пред очите ни.

До 2060 г. се прогнозира увеличаване със 7,9 години на очакваната продължителност на живота при раждане за мъжете и с 6,5 години за жените, в сравнение с 2010 г. Днес около една трета от живота в зряла възраст на среднестатистическия европейски гражданин преминава в пенсия и ако политиките не бъдат променени, този дял ще продължи да нараства в съответствие с бъдещото нарастване на продължителността на живота.

Какви са основните препоръки на Европейската комисия към страните членки, за да имаме адекватни пенсии:

- а) обвързване на пенсионната възраст с увеличаването на очакваната продължителност на живота;
- б) ограничаване на ранното пенсиониране;
- в) подпомагане на по-дългия трудов живот;
- г) изравняване на пенсионната възраст за мъжете и жените;
- д) разработването на нови схеми за допълнителни пенсионни спестявания.

Какво направихме досега в България по тези цели?

В процес на изпълнение сме по точка „в“ чрез поетапно увеличаване на пенсионната възраст и имаме частично изпълнение по точка “б” -

при ограничаване на ранното пенсиониране

Но, за съжаление, изчисленията сочат, че очакваният ефект – високи пенсии и финансово устойчива пенсионна система, може да бъде постигнат само при изпълнение на всички препоръки. Това означава, че ни предстоят нови тежки решения. Независимо дали ни харесва или не, няма да ни се размине нито изравняването на пенсионната възраст на мъжете и жените, нито обвързването на възрастта за пенсиониране с увеличаването на продължителността на живота.

Само че положителният ефект от повишаване на пенсионната възраст – увеличаването на размера на пенсиите, зависи от подобряването на възможностите за по-възрастните жени и мъже да останат на пазара на труда. Това означава, че трябва да имаме отговор на следните задачи, които вече са решени в страните членки с по-висока пенсионна възраст от нашата (и разбира се, с по-високи пенсии от нашите):

адаптиране на организацията на работа в предприятията и учрежденията съобразно увеличения дял на възрастни работници и служители;

адаптиране на работните места към специфичните физически и физиологически характеристики на възрастните работници, реално, а не само заради отчетите;

насърчаване на обучението през целия живот и особено разширяване на възможностите за обучение без откъсване от работното място;

ефективни политики на държавата и работодателите, насочени към съвместяване на професионалния, личния и семейния живот на заетите;

широко достъпни мерки, осигуряващи остаряването в добро здраве;

преодоляване на неравнопоставеността между половете и възрастовата дискриминация.

Ако направим коректна преценка на днешното изпълнение на тези задачи, трябва да признаем, че все още не сме стигнали дори и до средата на пътя.